

BS/107/2012

**POSTAWY WOBEC PALENIA
PAPIEROSÓW**

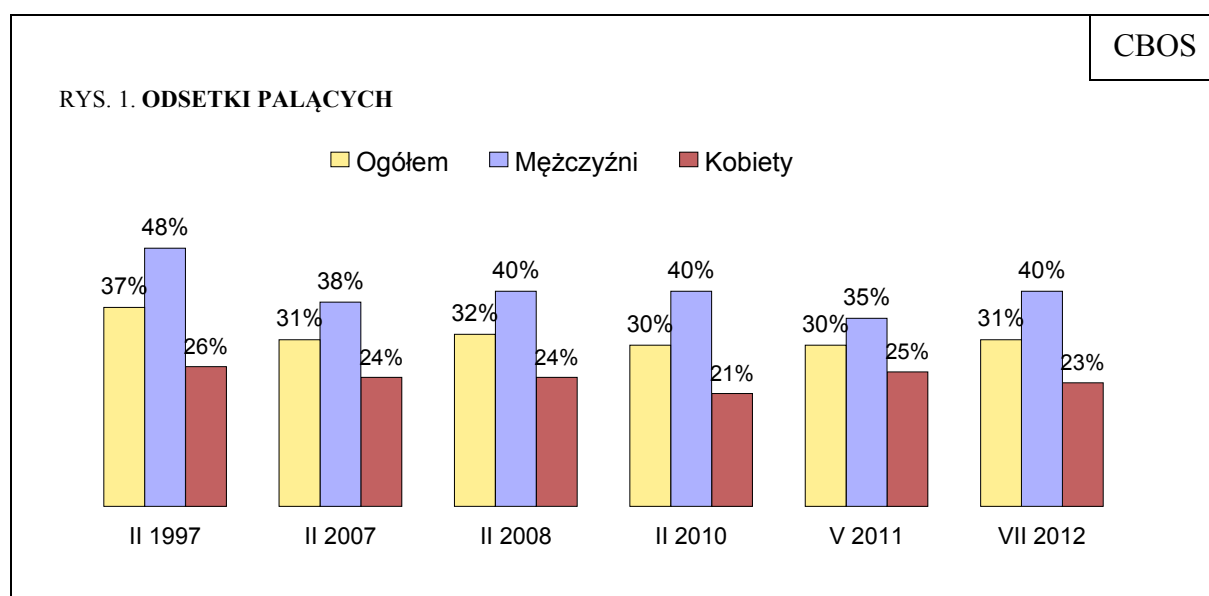
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Blisko dwa lata temu zastrzono przepisy dotyczące palenia papierosów w miejscach publicznych. Czy nowe regulacje prawne wpłynęły na liczbę palaczy? Czy zmieniły się nasze postawy wobec palenia? Kim są palacze – sprawdzaliśmy to w jednym z ostatnich sondaży¹.

POPULARNOŚĆ PALENIA

Papierosy pali prawie jedna trzecia dorosłych Polaków (31%). Od pięciu lat liczba ta nie ulega zmianie. Obserwujemy jednak spadek liczby osób palących (o 7 punktów procentowych) w stosunku do naszego pierwszego pomiaru w 1997 roku. Jak widać, zakaz palenia w miejscach publicznych nie wpłynął na popularność palenia.

Z sondażu wynika, że papierosów nie pali 69% ankietowanych, z czego jedna trzecia (34%) deklaruje, że paliła w przeszłości.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (266) przeprowadzono w dniach 5 – 12 lipca 2012 roku na liczącej 960 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

KTO PALI I ILE?

Popularność palenia warunkuje płeć badanych. Dwukrotnie częściej po papierosy sięgają mężczyźni (40%) niż kobiety (23%). Od kilku lat proporcje pomiędzy palącymi mężczyznami a kobietami utrzymują się na tym samym poziomie.

Jeśli chodzi o kryterium wiekowe, to najrzadziej palą osoby starsze, powyżej 65 roku życia (13%), oraz młode między 25 a 34 rokiem życia (26%). Największą popularnością papierosy cieszą się wśród osób w średnim wieku, czyli mających od 35 do 54 lat (40%). Niemal we wszystkich grupach wiekowych zdecydowanie częściej palą mężczyźni niż kobiety, z wyjątkiem osób w wieku 18-24 lata, wśród których częściej palą kobiety.

Tabela 1

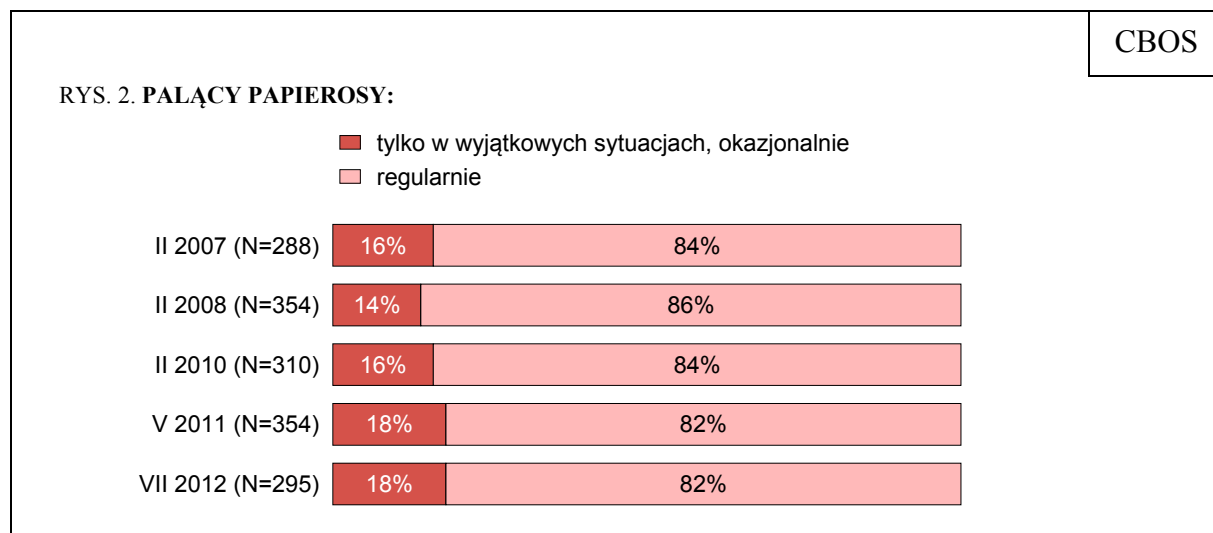
Wiek	Odsetki palących:	
	mężczyzn	kobiet
18 – 24 lata	31	38
25 – 34	36	23
35 – 44	32	26
45 – 54	46	28
55 – 64	38	22
65 lat i więcej	27	8
Ogółem	40	23

Popularność palenia różnicuje też wykształcenie respondentów. Najczęściej palą osoby z wykształceniem podstawowym (35%) oraz zasadniczym zawodowym (36%). Wraz ze wzrostem wykształcenia spada odsetek palaczy – po papierosa sięga co piąta osoba z wyższym wykształceniem (20%).

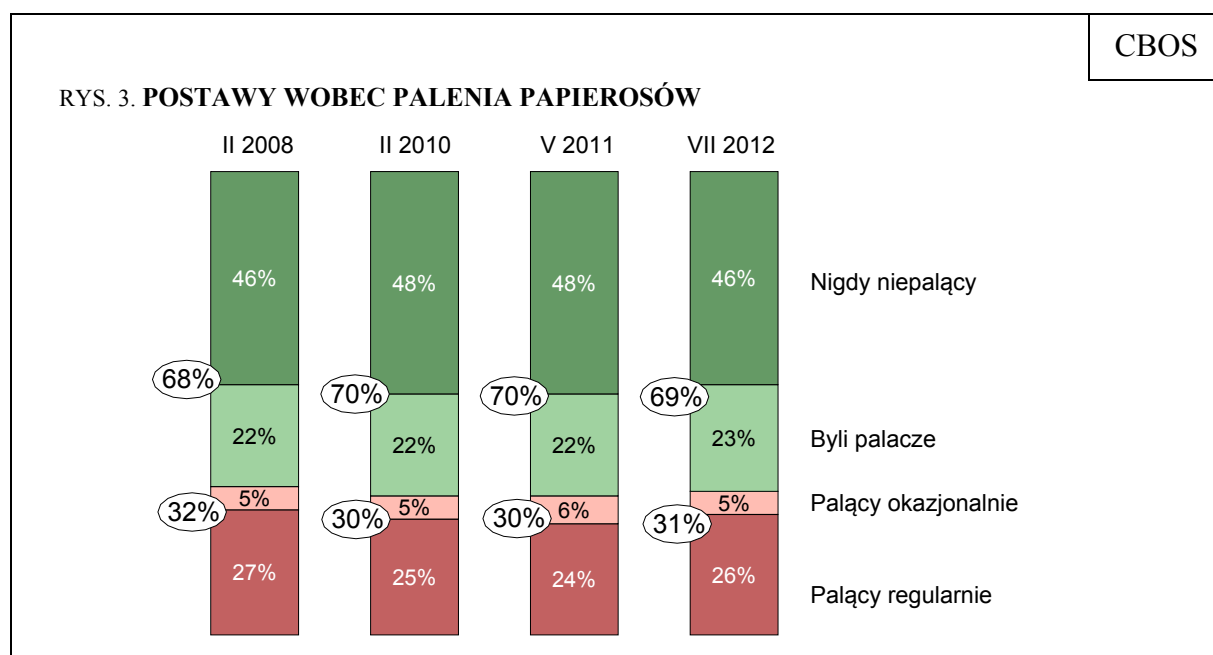
W grupach społeczno-zawodowych najwięcej palaczy spotykamy wśród robotników niewykwalifikowanych. Co druga osoba w tej grupie jest palaczem. Zdecydowanie rzadziej palą osoby pracujące w administracji publicznej oraz pracujące na własny rachunek (24%). Wśród biernych zawodowo pali ponad połowa bezrobotnych (53%) oraz co trzeci student i uczeń, natomiast najrzadziej palą emeryci i renciści (jeden na pięciu).

Palenie jest też najbardziej rozpowszechnione wśród osób o niskich dochodach – wraz ze wzrostem zamożności spada odsetek palaczy. Istnieje pewna zależność między paleniem a religijnością – osoby aktywnie uczestniczące w praktykach religijnych zdecydowanie rzadziej palą niż osoby niezaangażowane w życie religijne. Niewykluczone jednak, że ma to związek z wiekiem badanych – osoby starsze rzadziej palą i częściej uczestniczą w praktykach religijnych.

Zdecydowana większość palaczy (82%) pali regularnie, a niecałe dwie piąte (18%) w wyjątkowych sytuacjach. Okazjonalnie częściej palą kobiety (23%) niż mężczyźni (14%). W grupach wiekowych okazjonalnymi palaczami najczęściej są osoby młode, między 18 a 24 rokiem życia (35%).

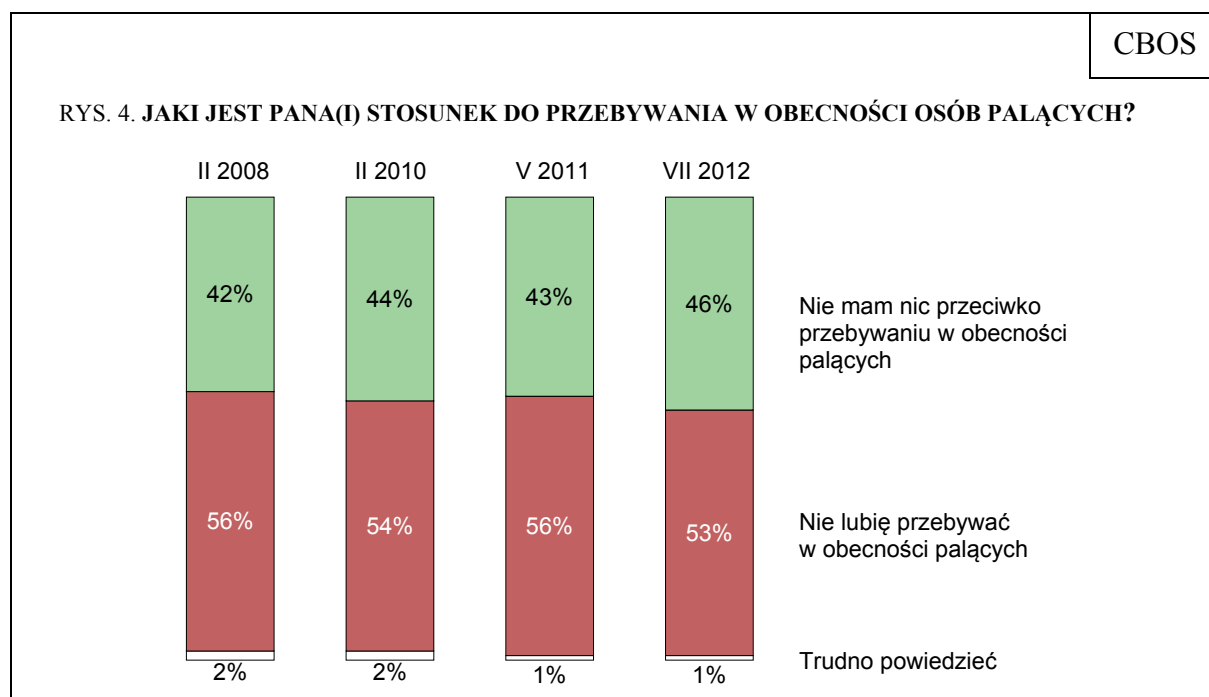
Regularnie pali co czwarty Polak (26%), niewielki odsetek badanych (5%) przyznaje się do okazjonalnego palenia, a prawie jedna czwarta (23%) paliła w przeszłości. Po papierosa nigdy nie sięgnęła prawie połowa Polaków (46%). Od kilku lat proporcje te pozostają na zbliżonym poziomie i mimo wprowadzonego zakazu palenia w miejscach publicznych nie uległy znaczącej zmianie.

STOSUNEK DO PALACZY

Czy zakaz palenia w miejscach publicznych zmienił nasz stosunek do palaczy, czy przeszkadza nam dym papierosowy?

Nieznacznie, bo o 3 punkty procentowe (z 43% w 2011 roku do 46%), wzrósł odsetek osób tolerujących palaczy. Ponad połowa mężczyzn (55%) i 37% kobiet nie ma nic przeciwko przebywaniu w obecności osoby palącej. Bardziej tolerancyjne w tym względzie są też osoby młode niż starsze.

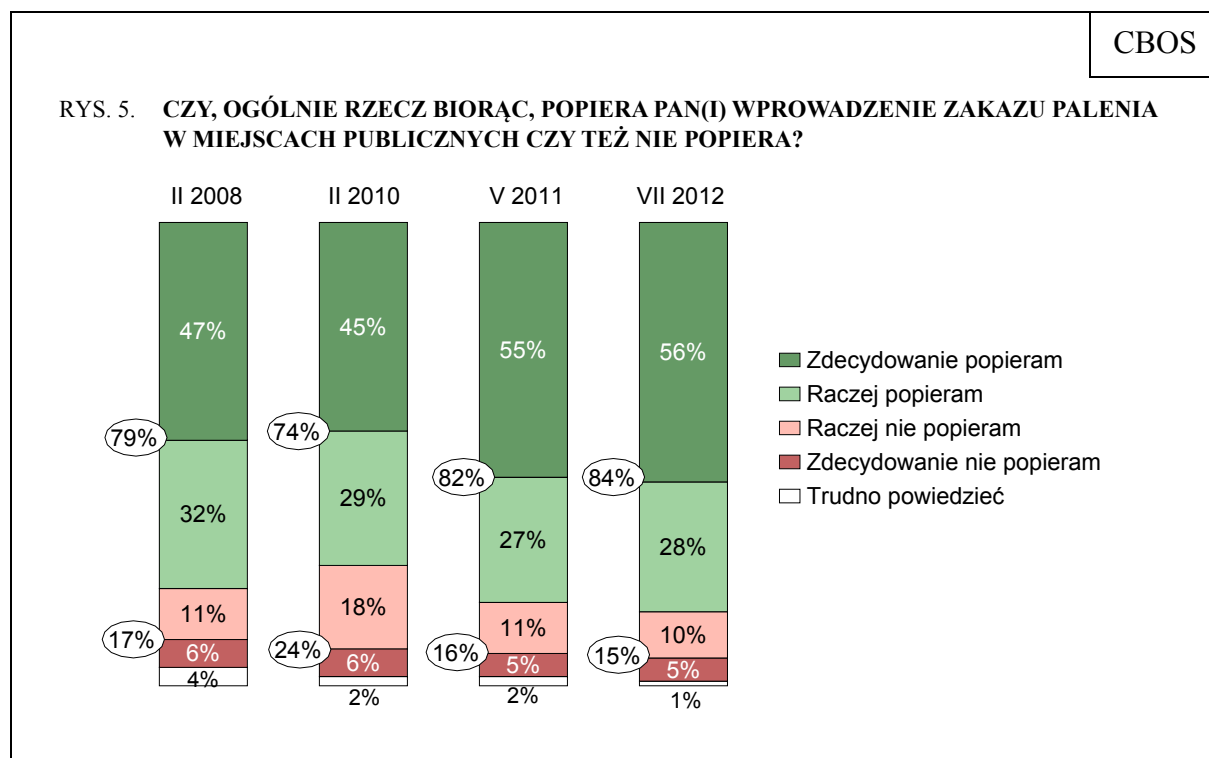
Dość silną zależność odnotowujemy między paleniem a akceptacją przebywania z osobą palącą. Dym papierosowy najbardziej przeszkadza osobom, które nigdy nie paliły i byłym palaczom, a najmniej dokuczają palącym regularnie – choć i w tej grupie co ósma osoba (12%) nie lubi przebywać w towarzystwie palących.

Tabela 2

Postawy wobec palenia papierosów	Jaki jest Pana(i) stosunek do przebywania w obecności osób palących?		
	Nie lubię przebywać w obecności palących	Nie mam nic przeciwko przebywaniu w obecności palących	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nigdy niepalący	78	22	0
Byli palacze	59	39	2
Palący okazjonalnie	20	76	4
Palący regularnie	12	88	0

ZAKAZ PALENIA

Zakaz palenia w miejscach publicznych popiera ponad cztery piąte badanych (84%). To o 10 punktów procentowych więcej niż dwa lata temu. Jednocześnie spadła o 9 punktów liczba przeciwników tego zakazu.

Zakaz palenia cieszy się aprobatą zarówno ogromnej większości niepalących, jak i przeważającej części palących respondentów.

Tabela 3

Postawy wobec palenia papierosów	Czy, ogólnie rzecz biorąc, popiera Pan(i) wprowadzenie zakazu palenia w miejscach publicznych czy też nie popiera?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nigdy niepalący	91	7	2
Byli palacze	87	11	2
Palący okazjonalnie	75	25	0
Palący regularnie	59	39	2

Na koniec przyjrzyjmy się, czy regulacje prawne dotyczące palenia papierosów w miejscach publicznych wpłynęły na palaczy. Ponad jedna dziesiąta badanych (11%) sama rzuciła palenie, bądź zrobił to ktoś z ich znajomych pod wpływem wprowadzonych

przepisów. Jest to wynik o 3 punkty wyższy niż w ubiegłym roku. O 7 punktów zwiększyła się także liczba osób, które pod wpływem wprowadzonych przepisów ograniczyły palenie.

Tabela 4

Czy ktoś z Pana(i) znajomych lub Pan(i) sam(a) ze względu na wprowadzenie zakazu palenia w miejscach publicznych:	Tak		Nie		Trudno powiedzieć	
	w procentach					
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
– przestał(a) palić papierosy	8	11	86	83	6	6
– ograniczył(a) liczbę wypalanych papierosów	21	28	72	65	7	7

Od kilku lat liczba palaczy w Polsce utrzymuje się na podobnym poziomie – papierosy pali co trzeci dorosły Polak. Proporcje między kobietami i mężczyznami są tu względnie stałe. Nie obserwujemy także większych zmian, jeśli chodzi o popularność palenia w konkretnych grupach społecznych. Niezmiennie po papierosy najczęściej sięgają osoby gorzej sytuowane oraz posiadające niższe wykształcenie.

Wprowadzony przed blisko dwoma laty zakaz palenia w miejscach publicznych cieszy się sporą akceptacją społeczną, popiera go nawet większość osób palących regularnie. Nowe przepisy w niewielkim stopniu wpłynęły na spadek liczby palaczy, jednak w znacznie większej mierze przyczyniły się do ograniczenia liczby wypalanych papierosów. Nasz stosunek do palaczy pozostaje bez większych zmian, w zdecydowanej większości nie lubimy przebywać w dymie papierosowym.

Opracował
Paweł HURAS

A N E K S

Tabela 1

		Postawy wobec palenia papierosów				Liczba osób
		Palący regularnie	Palący okazjonalnie	Byli palacze	Nigdy niepalący	
		%	%	%	%	
Ogółem		26	5	23	46	959
Płeć	Mężczyźni	34	6	26	34	450
	Kobiety	17	5	21	57	510
Wiek	18-24 lata	23	12	9	56	120
	25-34	21	6	21	53	175
	35-44	34	5	21	40	154
	45-54	32	8	22	38	147
	55-64	32	2	30	36	186
	65 lat i więcej	11	3	31	56	176
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	5	22	51	376
	Miasto do 20 tys.	26	4	33	37	141
	20-100 tys.	31	5	23	41	177
	101-500 tys.	26	7	19	48	158
	501 tys. i więcej mieszk.	28	5	21	46	107
Wykształcenie	Podstawowe	29	6	16	49	201
	Zasadnicze zawodowe	33	3	26	37	247
	Średnie	23	7	25	45	332
	Wyższe	15	5	25	55	179
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	5	20	54	96
	Średni personel, technicy	30	2	21	47	38
	Pracownicy adm.-biurowi	18	7	26	50	72
	Pracownicy usług	21	12	16	51	53
	Robotnicy wykwalifikowani	37	4	26	34	104
	Robotnicy niewykwalifik.	42	8	21	29	42
	Rolnicy	28	2	22	49	60
Pracujący na własny rach.	21	4	31	45	41	
Bierni zawodowo	Renciści	20	2	21	58	69
	Emeryci	19	4	32	46	216
	Uczniowie i studenci	17	18	3	62	68
	Bezrobotni	47	7	18	28	54
	Gospodynie domowe i inni	33	2	28	36	46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	5	27	50	129
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	34	8	20	38	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	6	19	44	210
	prywatnym gosp. rolnym	27	2	27	44	59
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	33	9	18	39	122
	501-750	29	4	26	41	113
	751-1000	23	5	16	57	155
	1001-1500	23	5	30	41	170
	Powyżej 1500 zł	24	2	27	47	158
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	3	17	47	154
	Średnie	24	5	27	44	409
	Dobre	24	7	22	48	395
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	10	31	56	53
	Raz w tygodniu	18	3	25	53	472
	1-2 razy w miesiącu	22	7	26	44	146
	Kilka razy w roku	41	9	14	35	190
	W ogóle nie uczestniczy	44	4	22	30	99
Poglądy polityczne	Lewica	26	8	21	44	149
	Centrum	23	5	24	47	276
	Prawica	25	5	24	46	307
	Trudno powiedzieć	27	5	23	45	227